

<p style="text-align: center;">ELTE TáTK közösségi és civil tanulmányok mesterképzési szak szakdolgozati és záróvizsga követelmények</p>
--

Szakdolgozat követelményei

Tartalmi követelmények

Bevezető fejezet

- 2 a téma megjelölése, a témaválasztás indoklása, a munka célja
- 3 a szakdolgozat készítőjének alaposan ismernie kell a témára vonatkozó szakirodalmat, ha szükségesnek ítéli ennek részletes ismertetését, javasoljuk a dolgozat főrészében tegye meg.
- 4 a szakdolgozó témával kapcsolatos hipotézise, kérdése, vagy a vizsgált probléma megfogalmazása
- 5 a feldolgozás módszere
- 6 a dolgozat felépítésének ismertetése

A téma fő- és al-, illetve közcímekkel tagolt elemzőkifejtése:

- 7 a tagolás történhet az egyes kérdéskörök, a kifejtés logikája vagy időbeliség szerint javasoljuk, vázolja, a téma elméleti keretét és értelmezze a feldolgozás során használt fogalmakat
- 8 a hipotézis megerősítése vagy cáfolata tartozhat a dolgozat főrészébe, de beilleszthető az összefoglalásba is

Összefoglalás

- 9 következtetések A hipotézis igazolása vagy cáfolata
- 10 az eddigi kutatási eredményektől való eltérés (vagy azok megerősítése)
- 11 a témában rejlő további kutatási lehetőségek vázolása

A dolgozat készítőjét megilletik a tudományos kutatásokkal kapcsolatos szabadságok, ezért, ha szükségesnek látja, eltérhet a fentiekben vázolt struktúrától.

Formai követelmények

- 2 Tartalomjegyzék (a dolgozat elején)
- 3 A dolgozat belsőtagolása, az egyes fejezetek, alfejezetek stb. számozással való elkülönítése
- 4 Hivatkozások (a lap alján, szöveg közben stb.)
- 5 A dolgozat befejezése után következnek a mellékletek, függelékek, dokumentumok. A téma kifejtésével kapcsolatos, az okfejtés megértéséhez nélkülözhetetlen táblázatokat és ábrákat a dolgozat főszövegében helyezze el. Minden táblázatot és ábrát sorszámmal és címmel kell ellátni, s jelölni szükséges az adatok forrását is.
- 6 A dolgozatot a szerzők neve szerinti betűrendbe szedett irodalomjegyzék zárja. A hivatkozás megjelölésénél kövesse valamelyik akadémiai hagyományt. Sose feledkezzen meg arról, hogy az internetes forrásokat is pontosan kell jelölni.

- 7 2,5 centiméteres margók
- 8 1,5-es sortávolság
- 9 12-es betűméret (**Calibri**)
- 10 oldalszámozás jobb oldalon alul

Minimum 50 oldal, maximum 70 oldal tartalmi rész, ebben nincs benne az első oldal, a tartalomjegyzék, mellékletek, függelékek, stb.

A feltöltött példány első oldala:

<p>Eötvös Loránd Tudományegyetem Társadalomtudományi Kar MESTERKÉPZÉS</p> <p>a szakdolgozat címe</p>	
<p>Konzulens: név</p>	<p>Készítette: hallgató neve NEPTUN-kód közösségi és civil tanulmányok szak</p>
<p>év, hónap (pl. 2019. április)</p>	

HKR 457/D. §

ad 81. § (10); 84. §

(20) Közösségi és civil tanulmányok mesterképzési szakon

(a) a záróvizsga az alábbi két részből áll:

aa) a hallgató a záróvizsga-bizottság előtt megvédi dolgozatát az opponensi bírálattal szemben, és válaszol a dolgozattal kapcsolatos, valamint a választott téma széleskörű ismeretéről tájékozódó kérdésekre;

ab) a hallgatók az átfogó témaköröket tartalmazó tételek egyikéről számolnak be. A tétel kidolgozására a záróvizsga-bizottság a hallgatók számára előzetes felkészülési lehetőséget biztosít;

ac) a záróvizsga-bizottság külön értékeli a védést és a tételre adott választ, mindkét esetben ötfokozatú érdemjeggyel;

b) a záróvizsga érdemjegye a szakdolgozat, a védés és az elméleti kérdésre adott három jegy számtani átlaga, két tizedes jegyre számolva;

c) az oklevél minősítése az alábbi 3 érdemjegy számtani átlaga két tizedes jegyre számolva:

ca) szakdolgozat jegyének és a védés jegyének számtani átlaga, cb)

a kihúzott tételre kapott érdemjegy,

cc) levelező tagozaton KCML33 Gyakorlat-feldolgozó szeminárium (4. féléves) kurzus érdemjegye,

cd) nappali tagozaton KCM33 Gyakorlat-feldolgozó szeminárium (4. féléves) kurzus érdemjegye.

ELTE TÁTK közösségi és civil tanulmányok mesterképzési szak

ZÁRÓVIZSGA TÉTELEI

1. tétel: Közössélmélet

Egy nagy elmélet – a téma felvezetése a közösségi és civil fejlesztés megközelítéséből. Ember és közösség – kérdésünk a humánétológiához. A közösség-eszme újrafelfedezése. Közösség – megértett emberi teljesség? A görög paradigma. A változó falu. A tradicionális paraszti társadalom és felbomlása magyar viszonyok között. Parasztkultúra és közösség. Urbanizáció Magyarországon. Közösség (Gemeinschaft) és társadalom (Gesellschaft). Összefüggés a szabadság, az egyén figyelembe vétele és a közösség elvesztése között. A modern közösségiség – civil társadalom. Mi a közösség? Közösségek/civil társadalom: válság és hiány. Kapcsolatok, hálózatok és fejlesztésük

- Vercseg Ilona (2017): Közössélmélet. Tantárgyi összefoglaló, kézirat. Letölthető a kari dokumentumtárból
- Henderson, Paul (2007): A kirekesztettek bevonása. Az európai közösségfejlesztés gyakorlatától a szakmapolitikáig, fordította Varga Tamás. Budapest, Közösségfejlesztők Egyesülete. 24. oldaltól, „Közösségek” alfejezet 24.27.o..

2. tétel: A közösségi munka története

A közösségfejlesztés háttérében álló szellemi hagyományok Hubert Campfens alapján.

Egy választott ország vagy Európa közösségfejlesztésének történeti bemutatása: Belgium flamand része,

Bulgária, Dánia, Egyesült Királyság , Hollandia, Ír Köztársaság; Katalónia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Spanyolország, Svédország

- Campfens, Hubert (1997): Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés. Bevezető tanulmány, részletek.
http://www.kka.hu/_062567bd000f875a.nsf/0/6deadc54688e54a0c1256ce6003b8890?OpenDocument
- Vercseg Ilona (2017): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből. Kézirat. Letölthető a kari dokumentumtárból

3. tétel: A közösségi munka, mint szaktevékenység

A közösségfejlesztés iránti általános szükségletek. Kiindulások a közösségi munka, közösségfejlesztés megértéséhez (eszmék és értékek; Társadalmi mozgalmak, akciók; Szakma) A közösségi munka és a közösségfejlesztés meghatározottsága. Mozgalom és szakma. Fogalmi megközelítések. A szakma legitimációja. Alapelvek. A közösségi beavatkozás

jellemzői. Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban – egy választott fókusz bemutatása.

- Vercseg Ilona: Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. 2011, Budapest, Hilscher Rezső Egyesület. Első rész, 36. oldalig; Második rész
- Vercseg Ilona (2004): Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. /Parola füzetek./ 9-12. o.
http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/nyomtat/C25665214FDBDA8EC1256F1800529729?O=penDocument
- Vercseg Ilona: Közösségelmélet, tantárgyi összefoglaló. ELTE TÁTK Civil és közösségi tanulmányok mesterképzés. Budapest, 2017. A kari honlapra feltöltött tananyag.

4. tétel: Csoportfolyamatok és szervezetszichológia

Formális, informális csoportok, a csoportok fejlődése, csoportdinamika, csoportszerepek, feladatmegoldás csoportban. Normák, csoportértékek, a csoportok döntési mechanizmusai, tömegjelenségek, csoportközi viszonyok, a vezetés problémái. Együttműködés, versengés, az együttműködés feltételei. Játszmák, konfliktusok, a konfliktusok feloldása. Egyéni és közösségi érdekek ellentmondásai és összeegyeztethetősége. Munkacsoport(ok) a szervezetben, csoportviselkedés. A szervezeti kultúra (szabadon választott elmélet). A szervezetszichológia módszerei, szervezetszichológiai eljárások. A vezetés elméletek és módszerek fejlődése. A vezető tevékenysége. Vezetői modellek. Hatalom és befolyásolás a szervezetekben.

- Bakacsi Gy.: Szervezeti magatartás és vezetés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 2000
- Csepeli Gy.: *A szervezkedő ember*. Osiris Kiadó, Budapest, 2001
- Dobák M.: Szervezeti formák és vezetés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1998
- Goleman, D. (2001) Az érzelmi intelligencia a munkahelyen, SHL, Budapest Kieser, A.: Szervezetelméletek. Aula, 1995

5. tétel: Társadalmi és közösségi részvétel

A részvétel szintjei, társadalmi részvétel – civil részvétel meghatározásai. Politikai aspektusai: A részvételi és a képviseleti demokrácia sajátosságai, a részvétel állampolgári vonatkozásainak feltárása. A jó kormányzás és a részvétel kapcsolata. Deliberáció. A részvétel intézményei, a részvétel szabályozása, az Aarhusi Egyezmény. A részvételen alapuló folyamatok főbb formái, fokozatai, lépcsői. A részvétel, mint a befolyásolás lehetséges eszköze: A részvétel a szakpolitikák befolyásolásában. A tervezésben, döntés-előkészítésben és a döntéshozatalban történő részvétel. Részvétel fejlesztésének lehetőségei: „részvételre képesítés” - képessé tétel (empowerment). A részvétel erősítése művészeti eszközökkel

(Mural Moral Mező; színházi módszerek alkalmazása - Fórum- és play back színház; részvételi videózás, zene, fotózás...)

- Ágh Attila: Civil társadalom és korai konszolidáció az EU-csatlakozás jegyében Magyarországon (A jó kormányzásról) In. Magyar és európai civil társadalom, Pécs, 1999.
- Bardóczi Sándor és Giczey Péter (szerk.): Kézikönyv a részvételi városmegújításról Közösségfejlesztők Egyesülete 2011.
- Csabai Lucia: A társadalmi részvétel online útja, avagy e-demokrácia a közösségfejlesztés vonatkozásában Civil Szemle XII. évfolyam 4. szám
- Djurec Andrea: Új szereplő a harmadik szektorban - Közösségi színház eParola 2015/3 20. old.
- Elisheva Sadan: Közösségi tervezés és empowerment ELTE TáTK, 2011 http://www.tatk.elte.hu/file/Kozossegi_tervezes_es_empowerme.pdf
- G. Fodor Gábor – Stumpf István: A „jó kormányzás” két értelme. Nemzeti Érdek c. folyóirat I. évf. 3. szám 76-94.o. Gergely Attila: Intézmények építése a helyi közösségben Parola füzetek Közösségfejlesztők Egyesülete Bp. 1991.
- Lakatos Kinga – Péterfi Ferenc: A cselekvőképessé válás folyamatáról (Nyári Egyetem 2010.) Parola 2010/3.
- Lakatos Kinga: A képessé tétel (empowerment) lehetőségei a civil társadalomban. Civil Szemle 2010/2. 43-61.old. Pallai Katalin: Társadalmi részvétel Polgármester Akadémia TÖOSZ 2010.
- Pallai Katalin: Társadalmi részvétel Polgármester Akadémia TÖOSZ 2010.
- Pataki György: Bölcs „laikusok”. In: Civil Szemle. IV. évf. 3-4. 2007.
- Sain Mátyás (szerk.): Segédlet a közösségi tervezéshez. Településfejlesztési füzetek (1). Váti Nonprofit Kft., Bp. 2010
- Vercseg Ilona: Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. A Szociális Szakképzés Könyvtára Budapest, 2011.

6. tétel: A közösségi beavatkozás

Általában a beavatkozásról: Jelentés, fogalom magyarázat, következménye, a közösségfejlesztésben való értelmezése. A közösségi beavatkozás jellemzői. Alapvető szakma-etikai kérdés: szabad-e beavatkozni? Kinek az oldalán áll a fejlesztő? A közösségek megújulási képessége. A beavatkozás tartalma - a katalizátor szerep. A beavatkozás modelljei – tipológiák. J. Rothman megközelítései és a közösség-szervezők által megkülönböztetett beavatkozási modellek. A beavatkozás dimenziói, szinterei: A helyi társadalmon belüli szűkebb lokalitás a szomszédság. Az akciókutatás, mint a beavatkozás egyik formája A társadalmi változások tervezése. Eseti részvételi folyamat – részvételi intézményépítés. Társadalmi részvétel a településtervezésben

- Bardóczi Sándor és Giczey Péter (szerk.): Kézikönyv a részvételi városmegújításról Közösségfejlesztők Egyesülete 2011. www.kofe.hu

- Gergely Attila: Közösség, megújulási képesség, részvétel. Parola, 2006/4.
- Mayo, Marjorie: Szakmai értékek és etikai dilemmák a közösségi munkások között. Parola, 2006/4.
- Pallai Katalin: Társadalmi részvétel Polgármester Akadémia TÖOSZ 2010.
- Peták Péter - Sebály Bernadett – Varga Máté – Vojtonovszki Bálint: Közösségszervezés hazai pályán Civil Szemle 30. szám, Parola 2014/3.
- Péterfi Ferenc, Tarnai Mária: Javaslatok a Kis–Pongrác telep rehabilitációjának közösségfejlesztési folyamatához Parola 2010/4.
- Pfeil, Elisabeth: Szomszédsági és érintkezési kör a nagyvárosban: elméleti megfontolások. In: Városshociológia, 267-285. p. Szerkesztette és a bevezetőt írta Szelényi Iván. Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó. 1973. 441 p.
- Rothman, Jack: A közösségi beavatkozás megközelítései. Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp., 2002
- Sebály Bernadett, Vojtonovszki Bálint (szerk.) A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma. A közösségszervezés alapjai. Napvilág kiadó, Bp. 2016. 13-40p.

7. tétel: A segítők szerepei a közösségi munkában

A szerep, mint munkafunkció. A fejlesztői folyamatban résztvevők szerepei. A segítő szakember alapszerepei P. Baldock: A tevékenység kezdeményezője - A tevékenység segítője (háttér szerep és kivonulás); Biddle-ék: A központi mag és a szélesebb kör működésének folyamata. A helyi fejlesztési folyamat két segítője: Külső fejlesztő. Belső közösségi munkás (szervező). Szerepek a csoportokon belüli konfliktusok kapcsán. Szerepek a külső konfliktusokkal kapcsolatos helyzetekben. A szükséglet alapú és az erőforrás (érték) alapú segítői magatartásról.

- Baldock, Peter: A közösségi csoportok fejlődése és a közösségi munkás szerepe. In: Közösségi munka. Elmélet és gyakorlat külföldön. Válogatta: Varga A. Tamás. Szerkesztette: B. Vörös
- Gizella Közösségfejlesztők Egyesülete, 1993. <http://www.kka.hu>
- W.W.Biddle - L.J.Biddle: A közösségfejlesztési folyamat. 1988, Budapest
- Izzy Terry: Konfliktus a csoportokban. (Association of Community Workers, ACW Közösségi Munkások Egyesülete Skills Manual 1997.) In: Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak Parola füzetek Közösségfejlesztők Egyesülete Bp. 2005.
- Grosser, Charles F. – Mondros, Jacqueline: Pluralizmus és részvétel: a politikai akció felőli megközelítés. In: Megfigyelés és cselekvés. Válogatás a közösségi munka elméleteiből. Vál, ford. és a bevezetőt írta: *Varsányi Erika*. Balassi Kiadó, Budapest, 1999.

8. tétel: Közösségi munkamódok összehasonlító elemzése

Folyamatok és akciók - közösségi felmérés, társadalmi tervezés, állampolgári tanács, jövőkép műhely, konszenzus konferencia, tanuló-, és párbeszéd körök, stb

- Arapovics Mária – Vercseg Ilona (szerk.): Közösségfejlesztés módszertani útmutató. Szabadtéri Néprajzi Múzeum – NMI Művelődési Intézet Nkft – Országos Széchényi Könyvtár, Budapest. 2017
http://cselekvokozossegek.hu/wpcontent/uploads/csk_utmutato_kozossegfejlesztés_online_20170331-1.pdf
- Sain Mátyás (szerk.): Segédlet a közösségi tervezéshez. Településfejlesztési füzetek 1. Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. (VÁTI), Budapest, 2010.
<http://www.vati.hu/index.php?article=20155&langcode=hu>
- Varga A. Tamás – Vercseg Ilona: Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest, 2001. II. rész: A közösségfejlesztés módszerei. 89-203.p
http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/1c4dc4b986e230d1c1256a08003a235e/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument
- Vercseg Ilona: Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak. Parola füzetek, Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. 2004.
http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/02001425b1246fe38525664000665c75/c25665214fdbda8ec1256f1800529729?OpenDocument

9. tétel: Fejlesztő munka cigány közösségekkel

Egy kiválasztott roma közösség vagy egy kiválasztott fejlesztő projekt bemutatása az órákon végigvett szempontok alapján. Számok, kutatások, definíciók, oktatás, kultúra, munkaerőpiac, diszkrimináció, lakhatás, szegregáció, önszerveződés, szociálpolitika, a túlsegélyezés és bűnözés mítosza, média, politika.

Állami Számvevőszék Fejlesztési és Módszertani Intézet: A magyarországi cigányság helyzetének javítására és felemelkedésére a rendszerváltás óta fordított támogatások mértéke és hatékonysága, <http://www.asz.hu/tanulmanyok/2008/a-magyarorszag-i-ciganysag-helyzetenekjavitasara-es-felemelkedesere-a-rendszervaltas-ota-forditott-tamogatások-merteke-es-hatekonysaga/t206.pdf>

- Csongor Anna: A cigányság felemelkedését, integrációját célzó programok in: Sziklai István – Csongor Anna (szerk.)
- Fejlesztéspolitika, Stratégiai programalkotás a szociálpolitikában
<http://www.tatk.elte.hu/kiemelt-projektjeink/kepzesfejlesztés-az-összetartozásért>,
- Esettanulmányok. MTA Közgazdaságtudományi Intézet. 2011, www.econ.core.hu/file/download/ktik14/ktik14_book.pdf
- Kemény István - Janky Béla – Lengyel Gabriella: A magyarországi cigányság 1971-2003 Gondolat Kiadó, Budapest, 2004. <<http://www.mtaki.hu/A-magyarorszag-i-ciganysag-19712003/4/121/26/8>>

- Lengyel Gabriella: Cigány telepek egykor és ma. 2008, http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_kisebbsgek/2008/EOKIK/Cigany_nak_len_ni_magyarorszagon_jelentes_2002_2006/pages/005_ciganytelepek_egykor.htm Németh Nándor (szerk.): Helyi kezdeményezésű gazdaságfejlesztési programok vizsgálata.
- Molnár Aranka - Peták Péter -Vercseg Ilona: Közösségi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben.
http://autonomia.hu/wp-content/uploads/2016/02/TAMOP513_kozfejl_modszertani_edok.pdf 2014

10. tétel: A civil társadalom fogalmának főbb történelmi értelmezési lehetőségei. A civil társadalom funkciói és lehetséges szerepei.

A non-profit szervezetek létrehozásának működésének, gazdálkodásának és megszűnésének szabályai egy választott szervezettípus esetében. A közhasznú szervezetté nyilvánítás szabályai

- Keane, John: A civil társadalom. Bp. Typotex 2004.
- Mislivetz Ferenc: A civil társadalom nyomvonalai az új európai térben. In: Magyar és európai civil társadalom, Szerk. Csefkó Ferenc - Horváth Csaba. MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézet - Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 1999.
- Seligman, Adam B.: A civil társadalom eszméje. Kávé Kiadó, 1997

11. tétel: Demokrácia-elméletek, demokratikus rezsimek: mitől demokrácia a demokrácia, intézményi feltételek, mihez képest demokratikus egy rendszer: a nem demokratikus rendszerek jellemzői.

- Csigó Péter: '89 mint társadalmi csapda. In Földes György – Antal Attila (szerk.): Holtpont: Társadalomkritikai tanulmányok Magyarország elmúlt 25 évéről. Budapest: Napvilág Kiadó, 2016. 96–130.
- Kis János: Függelék – A demokráciáról <http://beszelo.c3.hu/keretes/fuggelek-%E2%80%93-a-demokracirol>. Beszélő, 2013. május 5.

12. tétel: A jóléti állam, negatív és pozitív szabadság: a jóléti állam civilizáló hatása, a decivilizálódás veszélyei, a szabadság negatív és pozitív felfogása A. Sennél, a fejlődés értelme, értékfókusz. Az egyenlőtlenségek és a kirekesztődés globális dimenziói

- Castel, Robert: A hátrányos megkülönböztetés I-II-III. Esély, 2008, 4-5-6. sz.
- Sen, Amartya: Társadalmi kirekesztés: Fogalom, alkalmazás, vizsgálat II. Esély, 2004.1.sz.
- Sen, Amartya: A fejlődés, mint szabadság. Budapest, 2003, Európa. 1. fejezet.
- Pogátsa Zoltán: *Magyarország politikai gazdaságtana. Az északi modell esélyei.* Budapest: Osiris Kiadó, 2016.
- Pogátsa Zoltán: Az Északi Modell relevanciája Magyarországon. *Eszmélet*, 2015. 27 (108): 189–201.

13. tétel: Civil szervezetek: célok, attitűdök, típusok, eltérő viszony a globalizációhoz. A globális civil szervezetek témái, akciói, szervezetei

- Anheier - Themudo: A globális civil társadalom szervezeti formái: a globálissá válás következményei. In: Globális civil társadalom 2. 270-305. o.
Csizmadia Sándor: A "mondializáció" és "globalizáció" ontológiai térképe. In: Korunk. 2001. december. <http://epa.oszk.hu/00400/00458/00048/mondial.htm>
- Desai - Said: Az új antikapitalista mozgalom. A pénz és a globális civil társadalom. In: Anheier Glasius - Kaldor (szerk.): Globális civil társadalom 1. Budapest, 2004, Typotex. 85-121. o.
- Desai - Said: Az új antikapitalista mozgalom. A pénz és a globális civil társadalom. In: Anheier Glasius-Kaldor (szerk.): Globális civil társadalom 1. Budapest, 2004, Typotex. 85-121. o.
- Kaldor, Mary: A humanitárius beavatkozás évtizede: a globális civil társadalom szerepe. In: Globális civil társadalom 1. 165-213. o
- Osgood, Diane: A globális civil társadalom válaszai a növényi biotechnológiára. In: Globális civil társadalom 1. 122-164. o.

14. tétel: Helyi közösségi gazdaságfejlesztési programok, a szociális gazdaság területei, szövetkezeti megoldások Magyarországon és külföldön. Mutass be egy példát a következő szempontok alapján: helyszín (mint meghatározó tényező), szereplők (kik kezdeményezték), vezetők, célok (kik határozták meg a célokat), érintettek (kiket érintett, a bevonás módja és szintjei), tevékenységek, források (belső és külső), függőség-függetlenség, eredmények, jövőkép

- Frey Mária (szerk): Szociális gazdaság kézikönyv .Szerzők : Csoba Judit, Frey Mária, G. Fekete Éva, Lévai Márta, Soltész Anikó Országos Foglalkoztatási Közalapítvány, Budapest 2007. www.szocialisgazdasag.hu
- Ronnby, Alf: Helyi közösségek mozgósítása www.kozossegfejlesztas.hu
- Szomszédügyi gazdaság c. válogatás. Az Európai Parlamentben szervezett „Buurteconomie werkt” (Szomszédügyi gazdaságfejlesztés a gyakorlatban) című konferencián elhangzott előadások és az arra benyújtott tanulmányok anyaga. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete Budapest, 2000.
[http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/02001425b1246fe38525664000665c75/d6a4934ed554121fc12569ae003b94ae/\\$FILE/Szomsz%C3%A9ds%C3%A1gi%20gazdas%C3%A1gfejleszt%C3%A9s.PDF](http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/02001425b1246fe38525664000665c75/d6a4934ed554121fc12569ae003b94ae/$FILE/Szomsz%C3%A9ds%C3%A1gi%20gazdas%C3%A1gfejleszt%C3%A9s.PDF)
- Thiesz Angéla: Szövet-kezek.
http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/PAROLAAR.NSF/d735fd2254be3c2ac125690d004a5c81/9a0898925f2b7b37c1256ac7003d193

- Wiegmann Alfréd: A bábonyi szövetkezés
http://www.kka.hu/_062568cf006c1954.nsf/0/e1cbce8a9a0d5aeac1256ac7003147c8?OpenDocument

15. tétel: A rendszerváltás utáni szociálpolitika:

Előzmények (államszocializmus szociálpolitikája). Társadalmi helyzetkép főbb változásai. Rendszerváltás utáni időszak: Lehetséges magyarázatok - Mit mondanak a kutatások? A szociális ellátórendszer intézményi változásai. Az államháztartáson belüli szociális kiadások alakulása. A szociális ellátások szerepe az egyének, családok életében.

- Ferge Zsuzsa (2017): Magyar társadalom-és szociálpolitika 1990-2015. Osiris Kiadó, Budapest
- Kolosi Tamás – Tóth István György (2008) A rendszerváltás nyertesei és vesztesei – generációs oldalnézetből.
- Tíz állítás a gazdasági átalakulás társadalmi hatásairól In: Kolosi T. – Tóth I. Gy. (szerk.) Társadalmi Riport 2008 TÁRKI, Bp.
- Ladányi János (2012): Leselejtettek. L'Harmattan Kiadó, Bp. 2012 (IV. fejezet, 133-172.)
- Mózer Péter (2011): Szociálpolitikai jövő időben. Esély 2011/6
- Szalai Júlia (2007): Nincs két ország ? Társadalmi küzdelmek az állami (túl)elosztásért a rendszerváltás utáni Magyarországon. Osiris Kiadó, Bp., 2007. (70-94.)

16. tétel: Kutatásmódszertan

Társadalmi részvételen alapuló kutatási módszerek (kvantitatív és kvalitatív technikák, terepközeli adatgyűjtés, fókuszcsoport, kognitív térképek). Az akciókutatás ismérvei és jelentősége a közösségi munkában. A társadalmi kapcsolatháló-elemzés gyakorlati alkalmazásának lehetőségei.

- Angelusz Róbert - Tardos Róbert: Előszó. Társadalmak rejtett hálózata, avagy mit remélhet a társadalomkutatás a kapcsolathálózati megközelítéstől. Megjelent: *Társadalmak rejtett hálózata*. Budapest: MKI 1991,
<http://www.socialnetwork.hu/cikkek/tardAngel1991Eloszo.htm>
- Bodorkós Barbara: Társadalmi részvétel a fenntartható vidékfejlesztésben: a részvételi akciókutatás lehetőségei, PhD disszertáció.
http://www.szie.hu/file/tti/archivum/Bodorkos_B_ertekezes.pdf (elsősorban a 26-47. oldal)
- *Helyzetfeltárás, helyzetértékelés*. Segédlet a közösségi tervezéshez, NFGM, 2010, Területfejlesztési füzetek 1.,
http://www.rtop.hu/TF_fuzet_%281%29_Segedlet_a_kozossegi_tervezeshez.pdf
- Kovács Éva (szerk.): *Közösségtanulmány*, Módszertani jegyzet, Néprajzi Múzeum, PTE-BTK Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék, 2007

- Letenyei László (szerk.): *Településkutatás I-II.* Módszertani kézikönyv és szöveggyűjtemény, TeTT könyvek ,Budapest, 2004, 2006, 2008., ISBN: 963-0606-24-0, ISBN: 963-0606-25-9,
http://www.tettconsult.eu/new/szoveges_hm/telepkutatas.htm#Tartalom